

GJØVIK KOMMUNE

Årsplan for Lissomskogen Barnehage

Innhold

VELKOMMEN TIL LISSOMSKOGEN BARNEHAGE	4
Kjære alle lesere av barnehagens årsplan.....	4
BARNEHAGENS STYRINGSDOKUMENT	5
BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG	7
Fokusområder som barnehagen skal jobbe med:	8
LEK, LIVSMESTRING OG HELSE	8
I vår barnehage:.....	9
BARNEHAGENS LÆRINGSMILJØ / LÆRINGSSYN	11
I vår barnehage.....	11
I vår barnehage:.....	12
BARNEHAGENS PEDAGOGISKE PRAKSIS	14
PROGRESJON:	14
I vår barnehage:.....	14
OMSORG:	15
I vår barnehage:.....	15
DANNING:	17
I vår barnehage:.....	17
SPRÅKVEILEDER	18
I vår barnehage:.....	18
FAGOMRÅDER	19
I vår barnehage:.....	19
VURDERING	20
I vår barnehage:.....	20
MEDVIRKNING	21
I vår barnehage:.....	21
FORELDRENES MEDVIRKNING	22
I vår barnehage:.....	22
I vår barnehage:	24

Barn med særlige behov/nedsatt funksjonsevne.	27
Våre samarbeidspartnere:	27

VELKOMMEN TIL LISSOMSKOGEN BARNEHAGE

Kjære alle lesere av barnehagens årsplan.

Lissomskogen barnehage startet opp som et tilbud om tilsyn av de ansattes barn på selve sykehuset. Virksomheten ble gradvis utvidet til et fullverdig barnehagetilbud. I 1978 ble det vedtatt å bygge ny barnehage og 25. oktober 1978 ble den nåværende barnehagen tatt i bruk.

1.august 2006 tok Gjøvik kommune over som eier og driver av barnehagen.

Lissomskogen barnehage har i dag plass til 68 barn fordelt på 6 avdelinger. Tre småbarnsavdelinger med barn fra 1 – 2 år som er i en fløy. To avdelinger med barn fra 3-4 år og en avdeling med 5 åringer, som holder til på den andre fløyen.

Barnehagen kan tilby et stort uteområde med gapahuk og grillhytte. Vi har blant annet en «haug» med stor sklie, hinderløype og vippedyr. Vi har mange muligheter for turer i nærmiljøet. For eksempel Mjøsstranda, fastland, miljøhestesenteret og bassengparken, der vi har egen gapahuk.

Årsplanen bygger på Rammeplan og Lov om barnehager. I følge rammeplan skal barnehagens årsplan være et arbeidsverktøy for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Årsplanen skal blant annet vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, danning og læring.

Årsplanen skal synliggjøre hva barnehagen velger å legge vekt på og hvordan vi jobber for å nå de fastsatte mål.

Fra 1. januar 2021, fikk barnehagen et nytt regelverk for barnehagemiljøet. Den nye mobbeloven skal sørge for at alle barn får en trygg og god barnehage hverdag. Endringene krever at barnehagen jobber systematisk for å forebygge utestengning og mobbing, og skaper et godt miljø der barna trives og er sosialt inkludert. Gjøvik kommune har utarbeidet en egen handlingsplan som barnehagene forholder seg til.

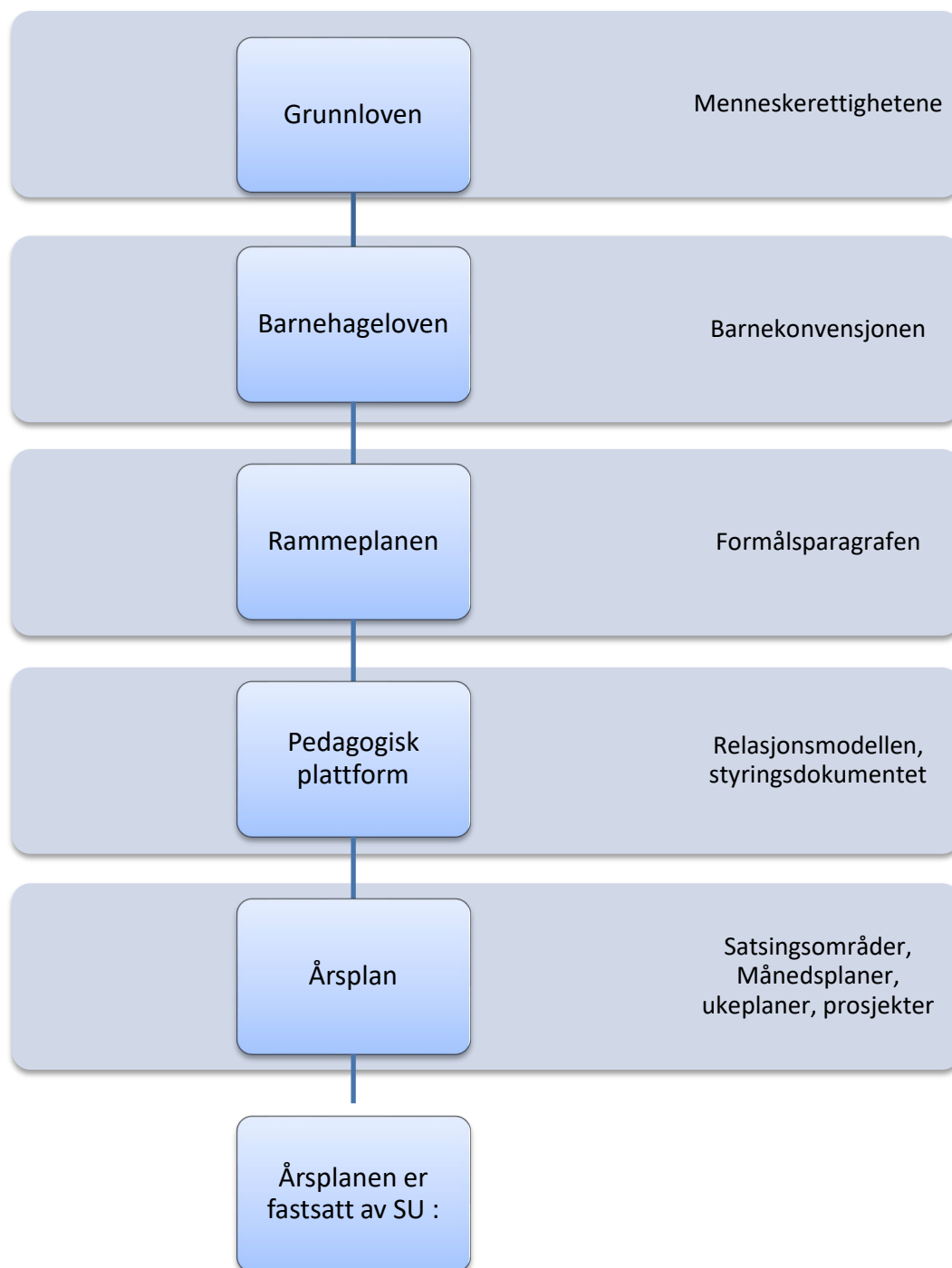
Årsplanen er godkjent i SU: 16.01.2024

For personalet med ønske om et godt barnehageår.

Sidsel H. Martinsen

Styrer

BARNEHAGENS STYRINGSdokument

Styringsmodellen sier noe om hvilke lover og regler barnehagen er underlagt. Grunnloven er bygget på menneskerettigheter, barnehageloven er bygget på barnekonvensjonen, rammeplanen er bygget på formålsparagrafen, Pedagogisk plattform er bygget på relasjonsmodellen og styringsdokumentet og til slutt årsplanen som er bygget på satsingsområder, månedsplaner, ukeplaner og prosjekter. Årsplanen blir hvert år fastsatt av SU.

BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG

Menneskesynet vårt er bygget på verdier som er forankret i menneskerettighetene og er viktig for vår pedagogiske plattform.

Mennesket er unikt og har rett til å bli møtt som et subjekt. Alle har rett til egne tanker og følelser, og skal møtes med respekt og likeverd.

Barndommen har en egenverdi i menneskets livsløp. Barn er kompetente og har rett til å bli sett, hørt og anerkjent. De har rett til å medvirke i sin egen hverdag.

Det er i relasjon og samhandling med andre at vi utvikler vår egen forståelse av oss selv og vår identitet. Vi trives og utvikler oss best i likeverdige relasjoner.

Det er de voksne som har ansvaret for kvaliteten i relasjonen til og mellom barn.

- Jeg ser deg
- Jeg hører deg
- Jeg er interessert i å høre hva du tenker og hva du sier
- Jeg undrer meg sammen med deg
- Jeg tror du har noe å si meg
- Jeg tror du ønsker å samarbeide
- Jeg vil være oppriktig med deg
- Jeg tror det du sier og tenker er viktig og kan lære meg noe
- Jeg vil hjelpe deg gjennom nødvendige konflikter

Fokusområder som barnehagen skal jobbe med:

LEK, LIVSMESTRING OG HELSE

I samarbeid med nettverket har vi utarbeidet en handlingsplan. Fokusområde her er lek, livsmestring og helse. Vi har utarbeidet to mål som vi skal jobbe mot:

- Jeg skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre barn.
- Jeg skal støtte barna i motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser

Figur 2 Barn som klatrer

Vi i Lissomskogen barnehage har valgt å jobbe med lek opp mot livsmestring og helse. Ut fra dette har vi satt oss disse målene:

- Jeg skal være aktiv og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert lek.
- Jeg skal ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken.
- Jeg skal bidra til at barna blir trygge på egen kropp. De skal få en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne grenser.
- Jeg skal se til at de 6 kriteriene knyttet til psykiskhelsefremmende lekemiljø blir opprettholdt/ gjennomført gjennom hverdagen:
 1. barns rett til lek
 2. lek som strukturbærer – organisere hverdagen slik at barna kan SETTE I GANG, STYRE OG STRUKTURERE leken sin selv
 3. at leken gjenspeiles i det fysiske miljøet – fleksibilitet, møteplasser, mengde og materialer
 4. invitere til lek – hvilke lekematerialer tilbyr vi barna
 5. personalet er pålogget i leken
 6. språk for lek – tilgjengelig fagspråk blant ansatte

I vår barnehage:

Småbarna:

- Observasjon og pedagogisk dokumentasjon
- Vi har rom og lekemiljøer som innbyr til boltrelek og fysisk lek
- Vi jobber i smågrupper med lek og samspill, samtidig skal vi fange opp barna som ikke leker eller deltar i sosiale samspill.
- Vi skal være mest mulig tilstede på gulvet, møte barnas innspill til lek og fange opp barnas behov for hjelp i det sosiale samspillet.
- Legge til rette for at barna i størst mulig grad får prøve selv. Oppmuntre og gi positive tilbakemeldinger til barna.
- Bruke mini-røris for å kunne oppleve glede og mestring i et sosialt felleskapet.
- Gi felles opplevelser for å bygge opp fellesskapsfølelsen.
- hjelpe barna til å finne ro og hvile.

Storbarna:

- Holdningsbevisste ansatte med fokus på relasjonsskapende arbeid.
- Kropp som tema. Bli kjent med kropp og følelser.

- Lære barna å si stopp når det er noe de ikke vil – sette grenser for seg selv.
- Lære å stoppe når noen sier stopp, respektere andres grenser.
- Teodor vennskapsbamse. Lære seg å vente på tur, dele og vise respekt.
- Lekegrupper, sette sammen grupper som danner nye vennskap og styrker gamle.
- Smågrupper der barna må samarbeide og utforske sammen.
- Konfliktløsning, la barna få være med å finne løsninger.
- Være tilstede i barns lek, men også gi rom for at barna leker uten voksne.
- Tilby lekemateriell som innbyr til variert og kreativ lek.
- Gi felles opplevelser som kan være med på å skape lek.
- Gi rom for både rolig lek og boltrelek gjennom dagen. Observere barna å hjelpe de til å kjenne etter hva slags behov de har leken. Finne rom og tid til avslapning / avspenning. (hvilestund, rolig musikk) Bruke boltreerommet på småbarna.
- Være lydhør for barnas innspill og ønsker. Endring av lekemateriell og rom for å møte alle behov.
- Observasjon av barn, for å sikre at ingen faller utenfor lek og vennskap.
-

BARNEHAGENS LÆRINGSMILJØ / LÆRINGSSYN

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om lysten til å leke, utforske, lære og mestre.

Barnehagens pedagogiske praksis skal bygge på et helhetlig læringssyn hvor omsorg, danning, lek, læring, språk og sosial kompetanse henger sammen. Gjennom lek og samspill med andre lærer barn. Barnehagen skal tilby rike og varierte opplevelser / erfaringer – dette gir rom for undring, utforskning og nysgjerrighet

Vi ser på læringsmiljøet og rommet som den tredje pedagog, dette utfra Reggio Emilia sin filosofi som fokuserer på de tre pedagoger. De ansatte, barna og rommet. Vi jobber kontinuerlig med å innrede barnehagen etter denne grunntanken – det vil si at rommet stadig er i bevegelse og inviterer til kreativ og utforskende lek.

I vår barnehage

- Personalet skal bruke pedagogisk dokumentasjon som et verktøy for å bli bevisst på hva som skjer når barn samhandler i ulike lekemiljøer.
- Personalet skal være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement. De skal legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter.
- Personalet skal utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold.
- Personalet skal tilrettelegge for at barna skal få kjennskap til ulikt materiell og deres egenskaper. Barnehagen skal tilby definerbart og udefinerbart materiale i barnehagen. Ved å benytte seg av små «leketorg» virker det oversiktlig og innbydende til lek for barna.
- Personalet skal bidra til at rommene stadig er i endring.
- Ha fokus på fleksible- og inkluderende lekemiljøer for å øke barnas rollelekskompetanse på storebarnsfløyen, og barns begynnende rollelek på småbarnsfløyen.
- Fleksibilitet er viktig og går som en rød tråd når vi jobber med det fysiske miljøet. Det sentrale blir å skape rom som tilpasser seg barnas behov, slik at barna slipper å tilpasse seg statiske og tradisjonsstyrte miljøer.

LEK:

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek, og personalet skal være bevisst på egen rolle og deltakelse i barns lek.

Lek er barns væremåte og lekens egenverdi skal anerkjennes i barnehagen. I barnehagen skal alle barn «oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek- alene og sammen med andre.»

Lek er den viktigste aktiviteten for barns utvikling og læring. Gjennom leken utvikles og videreutvikles sosiale, språklige og kroppslige ferdigheter.

Leken handler om opplevelser av tilhørighet, samhold, fellesskap og relasjoner, og om det å få være et betydningsfullt menneske i møte med andre

I vår barnehage:

- Følge barnas initiativ ved at personalet er aktiv deltagende og gode støttespillere
- Personalet må sørge for at barna får gode erfaringer og opplevelse av å mestre samspillet med andre barn i leken
- Personalet må ha fokus på hvordan de planlegger hverdagen i barnehagen, slik at leken får plass.
- Personalet kommer med innspill eller med rekvisitter / spor som kan oppmuntre til videre lek og utvikling av leken. Dette kan inspirere til utforskning og undring barn – barn og barn – voksen.
- Barnehagen bidrar til felles opplevelser som gir inspirasjon til leken.
- Utvikle rommet som den tredje pedagog. Tilby barna rom og materialer hvor de kan utfolde seg kreativt.
- Gi plass til boltrelek og tumblelek. Voksenstøtte er viktig i denne type lek, slik at barna kan veiledes til å respektere egne og andres grenser.
- Personalet må ha fagkunnskap om lek, utfra barnas alder og utviklingsnivå.
- Vi er bevisst på å tilrettelegge for et variert leketilbud som gjør at barna utvikler et bedre språk, sosial kompetanse og kunne håndtere konflikter.
- Personalet er rollemodeller

Figur 3Eksempel på et leketorg på avdeling

Figur 4Leketorg på avdeling

BARNEHAGENS PEDAGOGISKE PRAKSIS

PROGRESJON:

Med begrepet progresjon menes fremgang, læring og utvikling.

Alle barn skal oppleve progresjon i barnehagens innhold.

Det skal være forskjell på aktiviteter, pedagogisk innhold, arbeidsmåter og fysisk materiell som vi tilbyr 5-åringer kontra en 1-åring.

Refleksjoner rundt pedagogisk dokumentasjon skaper nye erkjennelser, tolkninger eller spor som bidrar til at personalet tar valg på vegne av eller sammen med barna. Dette skjer i kontinuerlige prosesser der progresjon skapes i fellesskap.

Det er viktig at vi gir barna en balanse mellom det å oppleve mestring og å kunne strekke seg etter nye mål. Dette gir barna mulighet til å lære nye ting og få en god selvfølelse ved å mestre nye oppgaver.

Barnet skal møte utfordringer tilpasset sitt utviklingsnivå, både i organisert aktivitet og i den spontane leken.

I vår barnehage:

- Se det enkelte individ der det er og gi utfordringer utfra barnets nivå. Eks: smågrupper, hverdagen, barn får ansvar, selvstendighet
- Ulike leke materialer tilpasset for de forskjellige avdelingene.
- Rommene er innredet etter barnas interesser og utviklingsnivå.
- Barnet får ansvar ut ifra barnets utviklingsnivå
- Temaene blir mer kompliserte og detaljerte hvor eldre de blir. Eks: tema kropp
Småbarna – benevner kroppsdelene. Storebarna – funksjonen av kroppsdelene.
- Det er en jevn progresjon på hva barn i ulike alder får være med på av aktiviteter i løpet av barnehage tiden. Eks: turer, sommertur, overnatting, Lucia og hvitveistog

OMSORG:

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg både fysisk og psykisk.

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet

Omsorg forutsetter gode relasjoner og en trygg tilknytning mellom personalet og barna.

Personalet skal imøtekomme barnas behov for omsorg.

Barn er også omsorgsgivere og må anerkjennes som dette.

I vår barnehage:

- Hjemmebesøk hos nye barn
- Barna har en kontaktperson når de starter opp i barnehagen.
- Sitte på gulvet, å være tilstede sammen med barna.
- Ha fokus på at et voksent fang er en «lade stasjon» for enkelte barn.
(Trygghetssirkelen, Relasjonskompetanse)
- Være på barnas høyde når vi snakker med dem og lytter til hva de har å si.
- Relasjonskartlegging Kari Pape – sikre at alle barna har gode relasjoner. Barns trivsel - voksnes ansvar
- Omsorg vises ved at vi er der for barnet som trenger trøst, er sinte og frustrerte.

Figur 5 Samspill barn og voksen

DANNING:

Barnehagen skal fremme **danning**

Danningsprosessen handler om å tilegne seg verdier, normer, tanker og handlingsmåter som er viktige for å kunne delta i «felleskapet.»

Danning skal sette barna i stand til å tenke selv, søke kunnskap, reflektere over og vurdere vedtatte sannheter, stille spørsmål og yte motstand på egne og andres vegne.

En viktig del av dannelsesprosessen er å støtte barna i utviklingen av god selvfølelse.

I vår barnehage:

- Styrke barnas selvfølelse ved at de blir sett, hørt og at de får følelsen av at de blir tatt på alvor – de får da oppleve at det de ønsker er viktig.
- Ved konflikter veileder, støtter og hjelper vi dem å se det andre barnet og den andres opplevelse i situasjonen. Anerkjenne barnets følelser.
- Personalet undrer seg sammen med barna på hendelser som dukker opp i hverdagen.
- Hvordan vi «ser» barna – sette seg ned sammen med dem. Være på deres nivå når man snakker med dem.
- Se hvem de er som menneske, se de indre verdiene deres. Se deres egenskaper og kunnskap.
- De voksne skal være gode rollemodeller der de er bevisst på hva de sier og hva de gjør.
- Hjelp barnet og utvikle empati
- Gir barna utfordringer ut fra deres individuell utviklingsnivå og men samtidig å la de oppleve mestring.

SPRÅKVEILEDER

Bakgrunnen for at Gjøvik kommune satser på etterutdanning av språkveiledere er svake resultater i lesing på småskolen.

Etterutdanningen er et samarbeid med barnehager og skoler i Gjøvik, Vestre og Østre Toten.

Statped er inne som veileder for denne utdanningen.

Målet for dette prosjektet er:

«Bevisst integrering av ordlæring og begrepsdanning i hverdagen, som et systematisk arbeid»

I vår barnehage:

- Fokus på ordlæring og begrepsdanning i barnehagehverdagen
- Veiledning av kollegaer
- Fokus på språk i hverdagen. Hvordan snakker vi til hverandre. Barn-barn, barn-voksen, voksen-voksen (Relasjonsmodellen)
- Personalmøter og fløymøter er det fokus på refleksjon av begreper og teori. Alle ansatte skal få en felles forståelse av hva vi jobber mot.

Figur 6 Hvordan bøker blir presentert på avdeling

FAGOMRÅDER

Barnehagenes fagområder består av:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kunst, kultur og kreativitet
- Antall, rom og form
- Nærmiljø og samfunn
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Natur, miljø og teknologi
- Etikk, religion og filosofi

Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt. Disse fagområdene vil sjelden opptre isolert, og som oftest tverrfaglig gjennom aktiviteter, samlinger og samtaler med barna.

At barn får rike, felles opplevelser og kunnskaper på mange områder er også en forutsetning for leken og et godt samspill mellom barna.

Arbeidet med fagområdene må tilpasses barnas alder, interesser, barnegruppens sammensetning og øvrige forutsetninger. For en videre forståelse av fagområdene henvises det til Rammeplan for barnehager der du kan lese om ytterligere mål og metoder.

I vår barnehage:

- Jobbe med temaer og prosjekter som innebefatter mange ulike fagområder.
- Ta tak i «spontane prosjekter» som barna er interessert i her og nå.
- Høytider
- Formingsuttrykk
- Turer i nærmiljøet

VURDERING

Barnehagens dokumentasjon er grunnlaget for refleksjon og læring. Den skal brukes som en metode for å få fram ulike oppfatninger og åpne for kritisk og reflekterende praksis.

Dokumentasjon skal hjelpe personalet til å se hva barna er opptatt av, og brukes sammen med barna.

Vurdering er refleksjon og utforskning som skal hjelpe oss til ny kunnskap. All vurdering skal bidra til å styrke og øke barnegruppas og det enkelte barns trivsel og utvikling.

I vår barnehage:

- Praksisfortellinger som tas med på ledermøter og fløymøter.
- Bilder/ film som brukes som evaluering både av barna og personalet.
- Planer. Årshjul, månedsplaner
- Barnas medvirkning (se side 15)
- Foreldrenes medvirkning (se side 16)
- Refleksjon rundt årsplan, prosjekter og eventuelt andre temaer på personalmøter, ledermøter og fløymøter
- Pedagogiskdokumentasjon
- Veiledning
- Personal møter, ledermøter og fløymøter der vi bruker IGP (individuell, gruppe, plenum) - metoden
- Foreldreundersøkelse og medarbeiderundersøkelse.

MEDVIRKNING

Medvirkning handler om å bli spurt, bli lyttet til og akseptert som kompetent.

Barna skal få mulighet til å medvirke i fellesskapet og uttrykke sine synspunkter.

Barna skal erfare at deres stemme blir tatt på alvor og ha innflytelse på sin egen hverdag i barnehagen.

Personalet må være bevisst i alle situasjoner sammen med barna og gi hvert enkelt barn følelsen av å bli sett, hørt og verdsatt.

I vår barnehage:

- Barna oppmuntres til å gi uttrykk for sine egne tanker og meninger ved at de voksne er lyttende og tilstedeværende. De voksne må gi rom for samtaler/ møter med barna.
- Personalet skal forstå og tolke det barnet vil formidle gjennom å ta barnas meninger og ønsker på alvor. For eksempel at de får tilbakemeldinger om eller når det er mulig å gjennomføre det de kommer med.
- Ha «romslige» planer for å spille videre på barnas initiativ her og nå.
- Ta barnas innspill å gjøre noe ut av dem – stasjoner, prosjekter
- Vi skal se barnas kunnskaper og ferdigheter og hjelpe dem til å bruke dem aktivt i hverdagen.
- Gi tilbakemeldinger på det du ser barna gjør – anerkjennelse
- Personalet er aktiv tilstede med barna
- Ta oss tid til å være med på det barna vil
- Reflektere sammen med barna = pedagogisk dokumentasjon

FORELDRENES MEDVIRKNING

Foreldremedvirkning er nedfelt i barnehageloven

Foreldresamarbeidet skal skje både på individnivå, med foreldrene til det hvert enkelt barn, og på gruppenivå, gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget

Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet.

I vår barnehage:

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, har hver barnehage et foreldreråd og et samarbeidsutvalg. **Foreldrerådet** består av foreldre/ foresatte til alle barna. Et forum der alle foreldre/ foresatte kan møtes. **Samarbeidsutvalget** består av to representanter fra foreldre/ foresatte og to ansatte i barnehagen i tillegg til styrer.

Departementet gir forskrifter om foreldrerådets og samarbeidsutvalgets oppgaver.

Barnehagen ønsker å ha fokus på viktigheten av å se hele hverdagen til barnet i sammenheng mellom hjem og barnehage. Foreldrene er en viktig ressurs for at barnet skal få en god barnehagehverdag.

Barnet blir tilknyttet en avdeling på våren. Barnet med foreldre kan da komme på besøk og bli kjent med sin avdeling. Vi har fokus på tett oppfølging når barnet starter i barnehagen.

Den daglige kontakten i forbindelse med levering og henting er viktig for både barn og voksen.

Barnet blir enten møtt i garderoben eller foreldre kommer inn på den avdelingen som har ansvaret på den "fløyen". Utveksling av informasjon og episoder er nødvendig for at barnet skal få det best mulig i barnehagen.

Barnehagen arrangerer to foreldremøter i løpet av året. Foreldrene har da mulighet til å komme med innspill for tema ol. På høsten er det et «bli kjent» møte der dere møter hele personalet og foreldrene på den avdelingen som barnet ditt går. På våren går vi gjennom hva barnet har opplevd i løpet av året. Her ser noen på video, eller vi viser fram dokumentasjon og prater om året som har gått. Vi tilbyr også et foreldremøte på våren, til de foreldrene som har barn som skal begynne i august.

Vi tilbyr foreldersamtale to ganger i året. En på høsten og en på våren. For nye barn tilbyr vi også oppstartsamtale etter ca 14. dager.

Familier som ikke har hatt barn i Lissomskogen før, blir tilbudt et hjemmebesøk. Det kommer da en fra den avdelingen som barnet skal begynne på og enten styrer eller assisterende styrer. Hjemmebesøkene varer i ca. ½ time.

Barnehagen har egen Facebook gruppe og bruker MYKID som digital plattform for kommunikasjon

Andre samarbeidsarenaer er:

Samarbeidsmøter

Foreldrekaffe

Juletreffest

Sommerfest

Julegranterning

Dugnad

Foreldreundersøkelsen

OVERGANGER

Barnehagen skal ivareta barnets behov for trygghet og tilknytning i oppstart og overganger. Dette skal skje i nært samarbeid med foreldrene.

I vår barnehage:

Når barnet begynner i barnehagen:

- Nye familier får mulighet til hjemmebesøk
- En fast kontaktperson den første tiden i barnehagen. Denne personen er også på hjemmebesøk
- Foreldrene og barnet blir oppfordret til å komme på besøk i barnehagen før barnet starter opp.
- Tilvenningen er i hovedsakelig tre dager. Foreldre og barnehagen blir enige om hvordan dette skal gjøres.

Overganger innad i barnehagen:

- Barn fra liten avdeling kommer på besøk på stor avdeling sammen med en trygg voksen. Dette gjør de flere ganger i løpet av våren og sommeren.
- En av personale fra småbarns-fløyen blir med over til stor avdeling når dette er mulig

Overgangen mellom barnehage og skole:

- Skolebarna besøker skolene de skal begynne på. De tar da bilder av skolen og lekeområdet som de ser på og snakker om i barnehagen. Bildene gjør at det de møter på skolen vil bli gjenkjennbart for dem.
- Skolenettverk sammen med tre andre barnehager. Der 5 åringene som begynner på samme skole møtes og gjør forskjellige aktiviteter.
- På våren inviterer skolen til «bli kjent dager» med foreldrene.
- Barnehagen og skolen utveksler kunnskap og informasjon som utgangspunkt for best mulig overgang for barnet. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen. (Rammeplan for barnehagen, 2017)

Rutiner for overgang fra barnehage til skole og SFO

Aktivitet	Tidspunkt	Ansvarlig
Informasjon om rutiner for overgang fra barnehage til skole og SFO står i barnehagenes årsplan	01.01	Styrer
Barnehagene sender navneliste med telefonnr til skolene for kommende elever	01.10	Styrer
Kommende elever fordeles pr skole i IST	15.10	Skoleadministrasjon
Samarbeidsmøte krets. Agenda: Lage årshjul og planlegge høstens hospitering.	September	Styrer
I tilfeller der barnehagen og foreldrene mener det er nyttig med tilleggsinformasjon for å kunne tilrettelegge for en god skolestart, tar barnehagen kontakt med skolen.	November-april	Styrer
Hospitering barnehageansatte i skolen, med påfølgende evaluering.	Oktober	Styrer / rektor
Brev om tildelt skoleplass sendes foresatte, link til innskrivningsskjema i brevet	Oktober	Rektor
Søknader om bytte av skolekretser behandles	Desember	Skoleadministrasjon
Søknad om utsatt skolestart drøftes med foreldrene og sendes skolekontoret	Innen 1.januar	Foreldre
Informasjonsmøte på skolen barnet tilhører, skolene sender innkalling til foresatte	Januar (uke1 eller 3)	Rektor
Samarbeidsmøte krets. Agenda: Planlegge samarbeid vår, dvs. besøk mellom barnehagene og skolene, hospitering i barnehagen og evaluering av årets samarbeid.	Januar	Rektor
Ivaretagelse av barn som går i barnehage utenfor skolens krets.	Januar	Styrer / rektor

Barnehagen besøker det enkelte barns skole (uformelt); går veien dit, ser på/leker i skolegården e.l.	Vår	Styrer / pedagogiskleder
Besøksordninger: Barnehagene får besøk av elever (kommende faddere?) Barnehagebarn besøker 1. trinn	Tidlig vår, før besøksdager	Skolen avtaler med den enkelte barnehage
Ansatte i barnehagene blir invitert på foreldremøtene som arrangeres i forbindelse med Bli-kjent-dagene	Når dagene er fastsatt	Rektor / kontaktlærer
Bli-kjent-dag/dager på skolen Barnet får skriftlig invitasjon fra skolen Barnet får hilse på sin fadder Skolens ledelse er til stede for foreldre som ønsker samtale om eget barn	Mai/Juni	Rektor Kontaktlærer
Overgangsmøte utveksle info om enkeltbarn/gruppe, husk samtykke fra foreldre	Vår	Rektor avtaler med den enkelte bhg
Hospitering i barnehage for neste års 1.trinns lærere.	Mai / juni	Rektor / styrer
Erfaringsutveksling for alle som har hospitert.	Mai / juni	Rektor
Referater og ev. presentasjoner fra foreldremøtene sendes til barnehagene	Juni	Rektorer
Ved behov for ytterligere informasjon fra barnehagene, kan skolen i samråd med foreldrene ta kontakt med den aktuelle barnehage for samtale	Etter skolestart	Kontaktlærer

Barn med særlige behov/nedsatt funksjonsevne.

Barnehagen avtaler sammen med foreldre overgangsmøter med skolen og eventuelt samarbeidspartnere. Husk å kalle inn rektor.	Innen 1.november	Styrer
For enkelte barn med store og sammensatte behov kan det være aktuelt å starte samarbeid bhg/skole 1-3 år før skolestart. Dette vurderes i ansvarsgruppa.	Se egen rutine	Styrer
Søknader om spesialskyss sendes Innlandstrafikk	Innen 1.februar	Foreldre

Våre samarbeidspartnere:

- Helsestasjon
- PPT (pedagogisk-psykologisk tjeneste)
- Logoped
- Fysioterapeut
- Ergoterapeut
- Barnevernet
- Tverrfaglig familieteam
- Tverrfaglig veiledningsteam
- BUP (barne- og ungdomspsykiatrien)
- Habiliteringstjenesten